

Remachine

JEFTA VAN DINTHER

Een pakkend aandachtbeeld

Pieter T'Jonck
Gezien op 09 december 2023
Concertgbouw Brugge, in het kader van December Dance 2023

December Dance 2023 zit vol voorstellingen die de mens tonen in een uitzonderlijke staat. Extase in 'While we are here', trance in 'Half Life' of nog: diepe droefenis in 'Remachine' van Jefta Van Dinther. Van Dinther zet zijn geraffineerde esthetiek in voor een prangend aandachtbeeld. Hij laat de machteloosheid én de grootsheid zien van mensen die geconfronteerd worden met de onverbiddelijke gang van de wereld.

14 DECEMBER 2023

Een immens rond plateau bezet een groot deel van het nochtans aanzienlijke podium van het Concertgebouw. Het moet ronddraaien, want de vijf mensen die hun benen over de rand ervan laten hangen passeren langzaam, na elkaar, de revue. Ze zitten op nogal willekeurige plekken, soms dicht bij elkaar, soms ver uiteen. Wat vooral treft is hun gezang. Diepe stemmen, met een vleug droefenis erin, al komt dat zeker ook door de woorden in de songs van Anna Von Hauswolff:

I'm restless, I'm older / I'm heavy like a stone

Forgiven, forsaken / I'm staring at my bones

Die for the Son, for the Son, for the Son / I said die for the Son, for the God

'Cause he wants to have my gloria / He wants to have my gloria / He wants to have my gloria

Dat eerste beeld omvat reeds alles wat de voorstelling zal willen tonen: een dominante machine die mensen aan de rand ervan meevoert, of ze het nu willen of niet. Eerder niet, denk je. Een machine die verdacht veel op het leven zelf lijkt: een onverbiddelijke gang naar het einde, met enkele schijnbewegingen hier en daar. Moed putten ze uit hun zang: zo zijn ze niet alleen.

Meer verklaart Jefta Van Dinther niet. Hij neemt wel de tijd, hij rekt de tijd zelfs uit als hij zijn figuren op vele manieren, langs diverse trajecten tegen de onwrikbare gang van de machine laat optornen. Soms slepen ze zich op het

plateau voort tegen de rotatie in, soms stappen ze ervan af en duwen ze met al hun kracht mee aan het rad. Soms staan ze recht overeind, als een hechte groep, soms lossen ze elkaar helemaal en zakken ze uitgeput in elkaar.

‘Remachine’ is, op een onnadrukkelijke manier, een esthetisch zeer doorwrocht werk.

‘Remachine’ is, op een onnadrukkelijke manier, een esthetisch zeer doorwrocht werk. De langzame, maar onverbiddelijke gang van het stuk bevat net voldoende kleine variaties en verrassingen om je bezig te houden, maar niet zoveel dat er een verhaal begint te ontstaan, zelfs niet als de dansers even verdwijnen in de rand van het ronddraaiende rad. De belichting van Jonathan Winbo is uiterst subtiel: laaghangende rijen spots rondom het plateau die vooral van achter en van links opzij een zacht licht op het podium werpen, met dan één spot die hinderlijk de zaal in schijnt en zo het publiek net niet verblindt. Desolater wordt het niet snel.

Bovenop de zang is er ook de slepende, rijke muziek van David Kiers en Anna Von Hauswolff. En dan zijn er de kostuums van Cristina Nyffeler: ze creëerde met rijke stoffen, in aardachtige kleuren (op het opvallende blauw van de trui van Gyung Moo Kim na) tijdloze kostuums die wijd om de dansers heen vallen en hen zo toch iets haveloos geven.

Daardoor blijf je kijken, word je zelfs onverschillig voor het verloop van de tijd. ‘Remachine’ heeft daardoor het karakter van een aandachtbeeld of een contemplatief beeld: je aanschouwt het lijden en je gaat je ermee vereenzelvigen. Je gaat meevoelen. Dit is geen stuk dat het intellect aanspreekt, noch een stuk dat ons een boodschap wil inwrijven. Het wil ons raken, ons doordringen van het gevoel wat het is om mens te zijn in een onbarmhartige wereld, om ondanks alles toch overeind te blijven en door te gaan. Dat klinkt simpel, maar het vraagt veel aandacht en een volgehouden intensiteit in de vertolking. Dat is zeldzaam.